

O B S A H

1.	SMĚRY ROZVOJE ELEKTRONICKÉ MĚŘICÍ TECHNIKY	9
1.1	Klasifikace EMT do skupin	9
2.	OBECNÁ PROBLEMATIKA ELEKTRONICKÝCH MĚŘICÍCH PŘÍSTROJŮ	12
2.1	Vlastnosti elektronických měřicích přístrojů	13
2.2	Propojení měřicího přístroje a měřeným objektem	14
2.2.1	Rozdělení měřených objektů podle tvaru výstupních obvodů	15
2.2.2	Rozdělení měřicích přístrojů podle vstupních obvodů	16
3.	SPOLEHLIVOST ELEKTRONICKÝCH PŘÍSTROJŮ	17
3.1	Způsoby ovlivňování spolehlivosti	18
3.2	Spolehlivost součástek	20
3.3	Metody zvyšování spolehlivosti	22
3.3.1	Zvyšování spolehlivosti zálohováním náhradními díly	24
3.4	Zařízení pro zkoušky spolehlivosti pasivních elektronických součástek	26
4.	RUŠIVÉ VLIVY A JEJICH OMEZENÍ	27
4.1	Parazitní jevy	27
4.1.1	Odpory přívodů součástek	28
4.1.1.1	Připojování napájecích zdrojů	28
4.1.1.2	Vazby napájecích a signálových obvodů	29
4.1.1.3	Vazba vstupního a výstupního signálu na společném odporu	29
4.1.1.4	Vstupní obvody	30
4.1.2	Rušení parazitními reaktancemi	30
4.1.2.1	Parazitní kapacity	31
4.1.2.2	Parazitní indukčnosti	32
4.1.3	Parazitní termoelektrické články	32
4.1.4	Přechodové odpory	33
4.1.5	Impulsní rušení	33
4.2	Stínění elektronických přístrojů	34
4.2.1	Elektrostatické stínění	34
4.2.2	Magnetické stínění	36
4.2.3	Stínění síťových transformátorů	38
4.2.4	Ekvipotenciální stínění	39
5.	MĚŘENÍ PARAMETRŮ POLOVODIČOVÝCH SOUČÁSTEK	41
5.1	Měření statických parametrů	41
5.1.1	Statické parametry diod	43
5.1.1.1	Zkoušeče statických parametrů diod (testery)	44
5.1.2	Statické parametry tranzistorů (obecně dvojbranů)	44
5.1.2.1	Testery pro statické parametry tranzistorů	46
5.1.3	Statické parametry integrovaných obvodů	48
5.1.3.1	Testery pro integrované obvody	48
5.2	Dynamické parametry polovodičových součástek	50
5.2.1	Dynamické parametry nelineárních polovodičových jednobranů	50

5.2.2	Dynamické parametry nelineárních polovodičových dvojbranů	51
5.2.2.1	Měření dynamických parametrů tranzistoru při nízkých kmitočtech	51
5.2.2.2	Mezní kmitočty tranzistoru	53
5.2.2.3	Měření dynamických parametrů tranzistoru při vysokých kmitočtech	56
5.2.3	Dynamické parametry číslicových integrovaných obvodů	56
5.2.3.1	Testování logické funkce	57
5.3	Měření šumu u polovodičových součástek	58
5.3.1	Zdroje šumu a šumové číslo	58
5.3.2	Měření šumového čísla nízkofrekvenčních tranzistorů	60
5.3.3	Měření vf šumu tranzistorů a diod	62
6.	MODERNÍ METODY TESTOVÁNÍ POLOVODIČOVÝCH SOUČÁSTEK VE VÝROBĚ	64
6.1	Technologická mezioperační měření na čipu	65
6.1.1	Testovací struktury	66
6.1.1.1	Unifikované testovací struktury pro unipolární technologie	68
6.1.2	Měření na testovacích strukturách	69
6.2	Testování zapájených desek plošných spojů s integrovanými obvody	73
6.2.1	Nové metody zahořování součástek	74
7.	MĚŘENÍ NEELEKTRICKÝCH VELIČIN - SNÍMAČE	75
7.1	Snímače mechanických veličin	76
7.1.1	Tenzometry	76
7.1.1.1	Kovové tenzometry	78
7.1.1.2	Polovodičové tenzometry	78
7.1.1.3	Zapojení tenzometrů do elektrického obvodu	80
7.1.2	Piezoelektrické snímače	80
7.1.2.1	Elektrické náhradní schéma	82
7.1.2.2	Použití piezoelektrických snímačů	84
7.1.3	Magnetické snímače	84
7.1.3.1	Magnetoelastické snímače	84
7.1.3.2	Magnetoanizotropní snímače	86
7.1.4	Kapacitní snímače	87
7.1.4.1	Princip činnosti	87
7.1.4.2	Deskový kondenzátor s proměnnou mezerou mezi deskami	88
7.1.4.3	Deskový kondenzátor se změnou plochy desek	90
7.1.4.4	Kapacitní snímač se změnou dielektrika	91
7.1.5	Indukčnostní snímače	93
7.1.5.1	Princip činnosti	93
7.1.5.2	Indukčnostní snímače s malou vzduchovou mezerou	94
7.1.6	Indukční snímače	95
7.1.6.1	Indukční snímače elektromagnetické	95
7.1.6.2	Induktivní elektromagnetické snímače	97
7.1.7	Odporové snímače polohy	97
7.1.7.1	Základní vlastnosti měřicích potenciometrů	98
7.1.8	Optoelektronické snímače polohy	100
7.2	Snímače tepelných veličin	102
7.2.1	Odporové kovové teploměry	102

7.2.1.1	Aplikace kovových teploměrů pro měření	104
7.2.2	Odporové polovodičové teploměry	106
7.2.2.1	Aplikace termistorových teploměrů	107
7.2.3	Polovodičové teploměry s přechodem PN	108
7.2.3.1	Tranzistorové teploměry	110
7.2.4	Termoelektrické snímače	111
7.3	Snímače chemických veličin	114
7.4	Snímače magnetických veličin - Hallovy snímače	114
8.	NAPÁJECÍ ZDROJE ELEKTRONICKÝCH PŘÍSTROJŮ	116
8.1	Zdroje se spojitým stabilizátorem napětí	116
8.1.1	Parametrické stabilizátory napětí	117
8.1.2	Spojité sériové stabilizátory	119
8.1.2.1	Stabilizátory v monolitickém provedení	120
8.1.3	Spojité paralelní stabilizátory	124
8.2	Zdroje se spínacími stabilizátory	125
8.2.1	Spínací zdroje s kmitočtem elektrické sítě	126
8.2.1.1	Spínací zdroje bez transformátoru	126
8.2.1.2	Regulace v primárním a sekundárním obvodu transformátoru	129
8.2.2	Spínací zdroje s pracovním kmitočtem nad 20 kHz	130
8.2.2.1	Samokmitající zdroje se síťovým transformátorem	131
8.2.2.2	Spínací zdroje s konstantním kmitočtem a síťovým transformátorem	133
8.2.2.3	Spínací zdroje s konstantním kmitočtem přímo napájené	134
8.3	Porovnání vlastností zdrojů	136
8.4	Ochrana zdrojů a přístrojů před přetížením	138
8.4.1	Ochrana proti zvýšení proudového odběru	138
8.4.2	Ochrana proti přepětí a napětí opačné polarity	140
8.4.3	Ochrana proti podpětí	141
8.4.4	Ochrana proti výkonovému a tepelnému přetížení	142
9.	ZESILOVAČE	142
9.1	Stejnosměrné zesilovače	143
9.2	Střídavé zesilovače	145
9.2.1	Vazby mezi stupni střídavých zesilovačů	146
9.2.2	Rozdělení zesilovačů do tříd a podle zapojení	148
9.2.3	Nízkofrekvenční zesilovače	150
9.2.4	Vysokofrekvenční zesilovače	154
9.3	Operační zesilovače	156
9.3.1	Elektrometrický zesilovač	156
9.3.2	Některé úpravy používané u operačních zesilovačů	157
9.3.3	Základní aplikace operačních zesilovačů v měřicí, přístrojové a regulační technice	159
10.	ROZHLASOVÉ SYSTÉMY	174
10.1	Rozdělení přijímačů	174
10.1.1	Základní vlastnosti přijímačů	176
10.2	Základní druhy principiálních zapojení přijímačů	177
10.3	Přijímač se směřováním - superheterodyn pro příjem AM	179

10.3.1	Anténa a vstupní rezonanční obvod	180
10.3.2	Vysokofrekvenční zesilovač	182
10.3.3	Směšovač	182
10.3.4	Místní oscilátor	185
	10.3.4.1 Souběh ladění	187
10.3.5	Mezifrekvenční zesilovač	188
	10.3.5.1 Mezifrekvenční zesilovač s jednoduchými a vázanými rezonančními obvody	188
	10.3.5.2 Mezifrekvenční zesilovač se soustředěnou selektivitou	189
10.3.6	AM demodulátory	191
10.3.7	Obvody AVC	193
10.3.8	Přijímač s dvojitým směšováním	195
10.3.9	Parazitní modulace - rušivé signály v přijímači	196
10.4	Přijem kmitočtově modulovaných signálů - FM	199
10.4.1	Kmitočtová modulace	200
10.4.2	Úprava superhetu pro příjem FM	202
	10.4.2.1 Vstupní jednotka VKV	202
	10.4.2.2 Mezifrekvenční zesilovač FM	203
	10.4.2.3 Demodulátory FM	204
10.4.3	Stereofonní signál	208
	10.4.3.1 Zakódovaný modulační nf stereofonní signál (ZSS)	208
	10.4.3.2 Časový multiplex	209
10.4.4	Stereofonní dekodér	210
10.5	Řešení moderních přijímačů	212
	10.5.1 Číslíková stupnice přijímače	212
	10.5.2 Číslíkově laděný tuner	213
11. TELEVIZNÍ TECHNIKA		215
11.1	Televizní norma	215
11.2	Černobílý televizní přijímač	218
11.3	Principy barevné televize	220
	11.3.1 Princip přenosu barevného signálu	220
	11.3.2 Oboustranně sluchitelné přenosové soustavy pro barevnou televizi	223
12. ZÁZNAMOVÉ SYSTÉMY		228
12.1	Mechanický záznam zvuku	228
	12.1.1 Parametry záznamové desky	228
	12.1.2 Záznam signálu	229
	12.1.3 Reprodukce signálu	232
12.2	Magnetický záznam signálu	233
	12.2.1 Druhy magnetických záznamů	234
	12.2.2 Způsoby rozdělení záznamového média při záznamu více signálů	235
	12.2.3 Magnetický záznam zvuku	236
	12.2.3.1 Předmagnetizace	237
	12.2.3.2 Způsob záznamu a jeho sluchitelnost	237
	12.2.3.3 Záznamový řetězec	238
	12.2.4 Reprodukce magnetického záznamu	240
	12.2.4.1 Reprodukční řetězec	241

12.2.4.2 Mazání magnetického záznamu	243
12.2.5 Záznamový materiál	244
12.2.6 Systémy pro potlačení šumu	245
12.2.7 Magnetický záznam obrazu	247
12.2.7.1 Parametry záznamu obrazového signálu	247
12.2.7.2 Záznam zvukového doprovodu	252
12.3 Číslíkový záznam signálu	253
12.3.1 Princip převodu analogového signálu na číslíkový	254
12.3.2 Přístroje pro záznam číslíkově zpracovaného signálu	255
13. VYSÍLAČE	257
13.1 Rozhlasové vysílače	258
13.2 Televizní vysílače	260
14. MĚŘENÍ VLASTNOSTÍ SOUČÁSTEK A ELEKTRICKÝCH OBVODŮ	261
14.1 Měření odporu a vodivosti	261
14.2 Měření kapacity a indukčnosti	263
14.3 Měření impedance a admittance	264
15. PŘÍSTROJE PRO MĚŘENÍ AKTIVNÍCH ELEKTRICKÝCH VELIČIN	266
15.1 Měření napětí	266
15.1.1 Měření stejnosměrného napětí	266
15.1.1.1 Analogové voltmetry	266
15.1.1.2 Číslíkové voltmetry	268
15.1.2 Měření střídavého napětí	273
15.2 Měření proudu	276
15.3 Měření výkonu	277
15.3.1 Průchozí wattmetry	277
15.3.2 Pohlcovací wattmetry	280
15.4 Čítače a měřiče časových intervalů	280
15.5 Měření kmitočtu	282
15.5.1 Kmitočtové analyzátory	284
15.5.1.1 Měření nelineárního zkreslení	285
15.6 Měření fázového posunu	286
15.7 Osciloskop	288
15.7.1 Základní uspořádání osciloskopů	289
15.7.2 Dvoukanálový osciloskop	292
15.7.3 Číslíkové osciloskopy	293
15.7.4 Vzorkovací osciloskopy	293
15.7.5 Rastrovací osciloskop	295
L I T E R A T U R A	297